

χωθέντα ὑπ' αὐτῶν ἀγάλματα καὶ ὕστερον ἀνευρεθέντα. Ἐλησμόνησα νὰ προσθέσω ὅτι σχολιαστὴς τις ἀγανακτεῖ κατὰ τοῦ Ἡφαιστῖωνος, διότι οἱ τρεῖς οὗτοι στίχοι δὲν εἶναι, λέγει, πραγματικῶς ἀσυνάρτητοι, καὶ ὅτι τοιαύτη διαθεβαίωσις δὲν εἶναι ἀνεκτὴ! *Nec tolerabiles sunt versus asynarteti!*

Ἄς μοὶ συγχωρήσῃ τὸ Πανεπιστήμιον, ὁμολογῶ ὅτι τοῦτο μοὶ εἶναι ἀδιάφορον.

*Nec sese a gremio illius movebat,
Sed circumsiliens modo huc modo illuc
Ad solam dominam usque ripiabat.*

ΛΑ'.

Ἡ Σαπφὼ ἔγνω ἐπίσης τὴν φιλίαν, καὶ ἔγνω ταύτην ὀλόκληρον, ἄχρι τῶν λυπηρῶν ἀναμνήσεων, ἃς ἀφίνει ἡμῖν ἀπολεσεῖσα:

« Ἡ Λητώ καὶ ἡ Νιόβη ἦσαν προσφιλέσταται μοὶ φίλαι! »

Καὶ ἄχρι τῆς πικρίας ἦν αισθάνεται τις ἐκ τῆς ἀχαριστίας ἐκείνων οὐς ἠγάπα:

« Πάντας ὄσους εὐηργέτησα, πρῶτοι οὗτοι μὲ κακολογοῦσιν. »

(ἀκολουθεῖ)

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

(ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΣΑΙΚΣΠΗΡ).

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖσσον ἢ φίλος σαφῆς
Οὐ πλοῦτος οὐ τυραννίς· ἀλόγιστον δέ τε
τὸ πλῆθος ἀντάλλαγμα γενναίου φίλου
(Ἔδρυπιδης)

Α'.

Ὁ Ἰουδαῖος Συλόκ ἦτον εἰς τῶν μεγαλειτέρων τραπεζιτῶν τῆς Βενετίας. Ἡ κολοσσαῖα αὐτοῦ περιουσία ἐπῆγασεν ὅχι τῶσον ἀπὸ τὴν ἰκανότητα μεθ' ἧς διεχειρίζετο τὰς ὑποθέσεις του ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν ἧς ἐνεκεν ἀπῆτει ὑπερόγκους τόκους ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς ἐμπόρους οἵτινες ἐλάμβανον τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ. Ἦτον ἐν ἐνὶ λόγῳ τοκογλύφος σκληροκάρδιος καὶ ἀσπλαγχνος.

Ἐνεκα τούτου δὲ ἦτο πάντοτε τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀποστροφῆς τῶν τιμίων ἀνθρώπων.

Ἐπῆρχε τότε ἐν Βενετία νέος τις ἔμπορος καλούμενος Ἀντώνιος, φημιζόμενος διὰ τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν καλοᾶγαθίαν του, ἔτοιμος πάντοτε νὰ συνδράμῃ τοὺς δυστυχεῖς, χωρὶς νὰ ἀπαιτῇ τόκους παρ' αὐτῶν. Ὁ νέος οὗτος, ὁσάκις συνήντα τὸν Συλόκ τὸν ἤλεγε ζωηρῶς διὰ τὴν ἀπληστίαν του, διὰ τοῦτο δὲ ὁ Ἰουδαῖος τοκογλύφος ἐμίσει τὸν Ἀντώνιον ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ ἀνέμενεν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδικηθῇ ἐκείνον ὃν θεώρει ὡς ἐχθρόν του.

Ὅσον ὅμως ἡ καιωνία περιεφρόνει καὶ ἐμίσει τὸν τοκογλύφον, τῶσον ἐξέτιμα καὶ ἠγάπα τὸν ἐλευθέριον Ἀντώνιον. Εἷς δὲ τῶν καλλιτέρων φίλων τοῦ νέου ἐμπόρου ἦτον ὁ Βασσάνιος, εὐγενὴς Βενετός, ὅστις εἶχε σπαταλήσει εἰς νεανικὰς τρέλλας τὴν μετρίαν αὐτοῦ περιουσίαν. Ἐὔρεν ὅμως πάντοτε ἐν τῇ πτωχείᾳ του τὸν Ἀντώνιον πρόθυμον νὰ τὸν συνδράμῃ, καὶ ἡ φιλία αὐτῶν ἠῤῥξαν ὁσημέραι, ὥστε κατέστησαν ἀδιάσπαστοι φίλοι.

Ἡμέραν τινα ὁ Βασσάνιος ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ἀντώνιον ὅτι εὔρε μέσον νὰ ἀνακτήσῃ τὴν θέσιν του νυμφευόμενος νέαν τινα ἦν ἠγάπα καὶ ἦτις, ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς της, ἐγένετο κυρία μεγάλης περιουσίας. Ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρα αὐτῆς, ἀλλὰ στερούμενος τῶν μέσων ὅπως παρουσιασθῆ εἰς αὐτὴν μὲ ἐξωτερικὸν ἀρμόζον πρὸς τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν του, ἤρχετο νὰ παρακαλῆ τὸν φίλον του νὰ τῷ προσφέρῃ τελευταίαν συνδρομὴν δανείζων αὐτὸν τρεῖς χιλιάδας δουκάτων.

Ἄλλ' ἔτυχε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν νὰ μὴν ἔχῃ ὁ Ἀντώνιος τὸ πᾶσόν αὐτό. Λυπούμενος ὅμως νὰ ἀφίσῃ τὸν φίλον του ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ πολλῶν φορτίων ἐμπορευμάτων τὰ ὅποια ἀνέμενε προσεχῶς, ἀπεφάσισε νὰ ἀπευθυνθῇ εἰς τὸν Συλόκ.

Ὁ γέρον τοκογλύφος, ἀκούσας τὴν αἴτησιν τοῦ Ἀντωνίου, ἐνεπλήσθη χαρᾶς κρυφῆς διότι τοῦ παρουσιάζετο μέσον νὰ κορέσῃ τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσος του.

Ὁ Ἀντώνιος βλέπων αὐτὸν βυθισμένον εἰς σκέψεις, τῷ εἶπεν μετ' ἀνυπομονησίας: « Ἦκουσας, Συλόκ; θέλεις νὰ μὲ δανείσῃς, ναὶ ἢ ἔχι, τὰς τρεῖς αὐτὰς χιλιάδας δουκάτων; »

— Ἄρχων Ἀντώνιε, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Ἰουδαῖος, ποσάκις δὲν μὲ κατηγόρησας ὡς τοκογλύφον, ποσάκις δὲν μὲ ἀπεκάλεσας ἀπίστον, σκύλον, ληστήν; δὲν μὲ περιφρόνησας, δὲν μὲ ἐξύβρισας; καὶ ὅμως ὑπέφερα τὰς ὕβρεις σου μεθ' ὑπομονῆς· καὶ σήμερον ἔρχεσαι νὰ μὲ εὐρῆς καὶ νὰ μὲ εἶπῃς: Συλόκ, δάνεισέ με χρήματα. Ἄ, πῶς! ὁ σκύλος ἔχει χρήματα; ὁ ληστής δύναται νὰ δανείσῃ τρεῖς χιλιάδας δουκάτων; Ἐπρεπεν ἴσως νὰ σοῦ εἶπῃ καλὲ μου κύριε, μὲ κακομεταχειρίσθης, μὲ ἐξύβρισας, λάβε, ἰδοὺ τὰ χρήματά μου!

— Ὅ,τι ἔκαμα, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος, θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὸ κάμνω. Θὰ σὲ περιφρονῶ, θὰ σὲ ἀπρωθῶ μακρὰν ἐμοῦ διότι εἶσαι ἄξιος περιφρονήσεως. Δὲν ἐρχομαι νὰ σοῦ ζητήσω χάριν ὡς ἤθελα ζητήσῃ ἀπὸ ἓνα φίλον· δάνεισέ μου τὰ χρήματα αὐτὰ καὶ μὲ ὅποιους ὄρους θέλεις· καὶ ἂν δὲν ἐκτελέσω τὰς ὑποχρεώσεις μου, μεταχειρίσθετέ μὲ ὡς ἐχθρὸν. Δὲν ζητῶ τι περισσότερον.

— Ἦσυχάζατε, κύριε Ἀντώνιε, ἐξηκολούθησεν ὁ Συλόκ, διατὶ τόσος θυμὸς; Ἄς εἴμεθα φίλοι! Θέλω λησμονήσῃ τὰς ἐξυβρίσεις σου. Θὰ σοὶ δώσω τὰ χρήματα ὅπου ζητεῖς καὶ μάλιστα ἄνευ τόκου.»

Ὁ Ἀντώνιος δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὡς ἀληθὲς ὅ,τι ἤκουσε· ἀλλ' ὁ Ἰουδαῖος ἐπανέλαβεν ὅτι ἦτον ἔτοιμος νὰ τῷ δώσῃ τὰ τρισχίλια δουκάτα χωρὶς νὰ ἀπαιτήσῃ ποσῶς τόκον. Τῷ ἐπέβαλλεν ὅμως μίαν συμφωνίαν· νὰ μεταβῶσι δηλαδὴ παρὰ τινι νομικῷ καὶ ἐκεῖ ὁ Ἀντώνιος νὰ υπογράψῃ ἔγγραφον δι' οὗ ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς τοῦ χρέους, ὑπεχρεούτο νὰ ἀφίσῃ νὰ τοῦ κόψῃ μίαν λίτραν κρέατος ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ σώματός του ὅπερ ἤθελεν ἐκλέξει ὁ Συλόκ.

Ὁ Ἀντώνιος παρεδέχθη ἄνευ δισταγμοῦ τὴν παράδοξον ταύτην συμφωνίαν, γνωρίζων καλῶς ὅτι πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τὰ φορτεῖα του ἤθελον φθάσει εἰς Βενετίαν ὅπως πορισθῇ τὰ πρὸς πληρωμὴν τοῦ Συλόκ χρήματα. Ἐγγράφη λοιπὸν, μὲλας τὰς ἀντιστάσεις τοῦ φίλου του, ἔγγραφον τακτικὸν παρὲχον τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν τοκογλύφον νὰ τοῦ ἀποκόψῃ μίαν λίτραν σαρκὸς εἰς τὸ πλησιέστερον μέρος τῆς καρδίας, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἤθελε πληρῶσαι τὴν ὀρισμένην ἡμέραν.

Ὅτως ὁ Βασσάνιος, ἀπολαύσας, χάρις τῷ Ἀντωνίῳ, τὰ χρήματα ταῦτα, ἠδυνήθη νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ

πάν ὅ,τι ἤρμαζεν εἰς τὴν κοινωνικὴν τάξιν του. Προσλαβὼν δὲ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του νέον εὐπατρίδην Γρατιανὸν τὸ ὄνομα, ἀνεχώρησεν ἐκ Βενετίας εἰς Βελμόντην.

Ἐκεῖ κατώκει, ἐν πολυτελεστάτῳ μεγάρῳ, ἡ ὠραία Πορκία. Ὁ νέος ἔτυχε καλῆς ὑποδοχῆς, καὶ ἐδράξατο εὐκαιρίας καταλλήλου ὅπως ἐξομολογήθῃ εἰς τὴν Πορκίαν τὴν ἀγάπην ἣν ἠσθάνετο δι' αὐτήν, καὶ χωρὶς νὰ ἀποκριθῇ ἀπὸ αὐτὴν τὴν θέσιν τῆς περιουσίας του, ἐζήτησεν τὴν χεῖρα αὐτῆς.

— α Ὅτε ὁ πατὴρ μου ἐπλησίαζε πρὸς τὸν θάνατον, τῷ εἶπεν τότε ἡ δέσποινα, προβλέπων ὅτι ἡ κολοσσαῖα περιουσία τὴν ὅποιαν μοὶ ἄφινε, ἐμελλε νὰ προσελύσῃ πολυαριθμούς μνηστῆρας, ποθοῦντας νὰ κερδίσωσι τὰ πλοῦτή μου, μὲ ἐκάλεσε καὶ μοῦ εἶπε, α Ἰδοὺ, θύγατερ, λάβε τὰ τρία ταῦτα κιβώτια. τὸ πρῶτον ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ, τὸ δεῦτερον ἐξ ἀργύρου καὶ τὸ τρίτον ἐκ μολύβδου. Τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν περιλείπει τὴν εἰκόνα σου, ἐν αὐτῷ ἔγκειται καὶ ἡ τύχη σου. Ὁ ζητῶν λοιπὸν νὰ σὲ νυμφευθῇ ἄς ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν τριῶν, καὶ ἂν ἡ καρδιά του ἢ ἡ τύχη του τὸν κάμουν νὰ προτιμήσῃ τὸ περιέχον τὴν εἰκόνα σου κιβώτιον, αὐτὸς ἔσται ὁ κύριός σου καὶ ὁ σύζυγός σου. Ἄλλως ἀπόρρουσον ὅλας τὰς παρακλήσεις του καὶ ἀπομάκρυνον αὐτὸν ἀπὸ τῆς περιουσίας σου.»

α Λοιπὸν, ἄρχων Βασσάνιε, συμμορφώθη μετὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς μου. Πολλοὶ μνηστῆρες ἐπαρουσιάσθησαν καὶ ἐδοκίμασαν νὰ ἐκλέξουν, οὐδεὶς δὲ ἐπέτυχε καὶ τοὺς ἀπέπεμψε ἀσπλάγγως. Ὅσον δι' ὑμᾶς μοὶ ἦτον εὐχάριστον νὰ διατηρήσω τὴν φιλίαν σας· καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισα χρέος μου νὰ σας προειδοποιήσω πρὶν κάμετε τὴν ὀριστικὴν ἀπόπειραν.»

Ὁ Βασσάνιος, ὅμως, μὴ δυνάμενος νὰ παρατεῖν τὴν τρομερὰν ἀβεβαιότητα εἰς ἣν τὸν ἔβριπτεν ἡ ἀπάντησις αὐτῆ, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀναβάλῃ οὔτε πρὸς στιγμὴν. Αὐλαία τις ὑψώθη, καὶ εὐρέθη ἀπέναντι τῶν τριῶν μυστηριαδῶν κιβωτίων.

Ἀφοῦ ἐπὶ πολλὴ τὰ παρετήρησε, ἀνέκραξε: α Τὸ λαμπρότερον ἐξωτερικὸν κρύπτει ἐνίοτε τὰς θλιβερωτέρας πραγματικότητας! Διὰ τοῦτο ἀποστρέφομαι σὲ, ἀκτινοβολοῦν χρυσίον, καὶ σὲ, ὡχρὲ ἄργυρε, διαφθορεῖς τῶν ψυχῶν. Ἐκλέγω ὅμως σὲ, πτωχὴ μολύβδινος θύκη, διότι περιλείπει ἴσως τὸν μέγιστον τῶν

θησαυρῶν.

Και λαβὼν τὸ μολύβδινον κιβώτιον, τὸ ἤνοιξε, καὶ ἑποῖα ὑπῆρξε ἡ εὐτυχία αὐτοῦ εὐρόντος ἐν αὐτῷ τὴν εἰκόνα τῆς δεσποίνης. »

Τότε ἡ Πορκία τῷ εἶπεν « Κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς μου σὺ θὰ εἶσαι ὁ κύριός μου καὶ ὁ σύζυγός μου ἀπὸ σήμερον ἡ καρδιά μου καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ μου ἀνήκουσιν εἰς σέ. Λάβε τὸν δακτύλιον τοῦτον, μετ' οὗ μεταβιβάξω εἰς σέ πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ φύλαττε αὐτὸν μετὰ πολλῆς προσοχῆς, διότι ἂν ποτε τὸν δώσῃς ἢ τὸν χάσῃς, τοῦτο ἔσται δι' ἐμέ αἰῶνός ἀπωλείας τῆς ἀγάπης σου. »

Ὁ Βασσάνιος, ὑπερβολικὰ συγκινηθεὶς ἐκ τῶν εὐγενῶν τούτων λόγων, ἔλαβε τὸν δακτύλιον ὀρκισθεὶς νὰ μὴ ἀφίσῃ αὐτὸν καθ' ἕνα τὸν βίον του.

Ὁ δὲ νέος ἱππονόμος του Γρατιανός, πλησιάσας τότε τὴν Πορκίαν, τῆς ὠμολόγησε τὸν ἔρωτά του πρὸς τὴν ἀκόλουθόν της Νέρισσαν καὶ ὅτι αὐτὴ συγκατετίθετο νὰ τὸν νυμφεῦθῃ. Τῆς ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ τελεσθοῦν οἱ γάμοι τῶν τὴν ἰδίαν ἡμέραν καθ' ἣν καὶ οἱ τοῦ Βασσανίου, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

B.

Ὁ Βασσάνιος, παραδοθεὶς ὅλως εἰς τὴν εὐτυχίαν του, ἔλησμόνησε τὴν ὑποχρέωσιν ἣν χάριν αὐτοῦ εἶχε συνάψει ὁ Ἀντώνιος, ὅτε ἡμέραν τινα ἔλαβεν ἐπιστολὴν τοῦ φίλου του, ἐν ἣ μετὰ θλίψεως ἀνέγνωσε τὰ ἑξῆς:

« Ἀγαπητὲ Βασσανίε. Ἡ συμφορὰ μὲ καταβάλλει. Ἡ τὰ πλοῖα μου ὅλα ἐχάθησαν· καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν πειρασμῶν μου, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων μου, οὐδὲν ἠδυνήθην νὰ πληρώσω τὰς τρεῖς χιλιάδας δρουκάτα ἅτινα ὀφείλω τῷ Συλόκ. Φυλακισθεὶς κατ' αἴτησιν αὐτοῦ, ἀναμένω ἐν τῇ φυλακῇ τὸν θάνατον. Πολλοὶ οὐδὲ θὰ νῦχαριστούμην ἂν σέ ἐβλεπον πρὶν ἀποθάνω. Ἄλλ' ἐλθέ ἡ ἐπιστολή μου ἄς μὴ σέ ἀναγκάσῃ νὰ ἔλθῃς πρὸς ἐμὲν ἢ φιλίαν δὲν σοὶ τὸ ἐπιβάλλῃ. »

Ἀμνησθὴ τότε εἰς τὴν Πορκίαν πῶς ὁ Ἀντώνιος ἠναγκάσθη νὰ συνάψῃ τὴν ἀλλόκοτον ἐκείνην συμφωνίαν· τῆς παρέστησε τὴν σκληρότητα τοῦ Συλόκ καὶ συλλογιζόμενος τὸν κίνδυνον εἰς ὃν ἐξετέθη ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ὁ φίλος του, παρεδόθη εἰς τὴν σφοδροτέρην ἀπελπισίαν.

« Πρέπει ν' ἀναχωρήσῃς ἀμέσως, εἶπεν ἡ Πορκία· θὰ ἀφίσῃς νὰ χαθῇ τοιοῦτος φίλος διὰ τόσον εὐτελὲς ποσόν. Λάβε ἕξ χιλιάδας δρουκάτα, διπλασίασον, τριπλασίασον τὴν ποσότητα ἂν ἦναι ἀνάγκη, ἀλλ' ἀπόσπασον ἀπὸ τὸν Ἰουδαῖον τὸ αἵματηρὸν αὐτὸ συμβόλαιον. Δι' ὅλον τὸν κόσμον δὲν ἤθελον νὰ συμβῇ τι δυσάρεστον εἰς φίλον τόσον ἀφοσιωμένον. »

Ὁ Βασσάνιος, λοιπὸν καὶ ὁ Γρατιανός, ἐφοδιασθέντες μὲ χρήματα, ἀνεχώρησαν ἐσπευσμένως εἰς Βενετίαν. Ἐπεσεκέθησαν τὸν δυστυχῆ Ἀντώνιον εἰς τὰς φυλακάς καὶ ἀκολούθως ἐπορεύθησαν εἰς τὸν Συλόκ· Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε παρέλθει ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς οὗτος δὲν ἠθέλησε νὰ τοὺς δώσῃ ἀκράσιν καὶ ἀπεποιήθῃ νὰ λάβῃ τὸ διπλοῦν καὶ τριπλοῦν μάλιστα τοῦ ποσοῦ, περιοριζόμενος ἕνεκα τοῦ μίσους του, εἰς τὸ γράμμα τοῦ συμβολαίου.

Ἡ Πορκία ἐν τούτοις, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ συζύγου της, ἤρχισε νὰ σκέπτεται περὶ τῆς παραδόξου ταύτης ὑποθέσεως. Εἶχεν ἀκούσει περὶ τῆς ἀπληστίας τοῦ Συλόκ καὶ ἐζήτηε ἐν τῷ νῦ αὐτῆς μέσον νὰ ἀποσπάσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ θηρίου αὐτοῦ, συνέλαβεν ἐπὶ τέλους τὴν ἰδέαν νὰ μεταβῇ εἰς Βενετίαν καὶ νὰ παρασταθῇ ἡ ἰδία εἰς τὸ δικαστήριον ὡς ὑπερασπιστῆς τοῦ Ἀντωνίου.

Ἐῦρεν ὅτι μετὰ τῶν συγγενῶν της ὑπῆρχε καὶ εἰς διάσημος δικηγόρος, τὸ ὄνομα Βελλάριος, πρὸς ὃν ἔγραψε ὑποβάλλουσα τὸ σχέδιόν της καὶ παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ τῆς πέμψῃ ἐπιστολὴν διὰ τὸν δοῦκα τῆς Βενετίας καθὼς καὶ δύο στολάς, μίαν δικηγόρου καὶ ἑτέραν γραφέως.

Λαβοῦσα τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὰ ἐνδύματα, περιεβλήθη τὴν στολὴν τοῦ δικηγόρου καὶ ἐνέδυσεν ὡς γραφεὴ τὴν ἀκόλουθόν της Νέρισσαν. Οὕτω μετεμφιεσμένη ἐφθασαν εἰς Βενετίαν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐμελλε νὰ γίνῃ ἡ δίκη ἐνώπιον τοῦ δούκως.

Ἡ Πορκία διευθύνθη ἀμέσως πρὸς τὸ δικαστήριον, ὅπου ὁ λαὸς ἀθρόος συνωθεῖτο διὰ νὰ ἴδῃ τὴν λύσιν τῆς παραδόξου ταύτης δίκης.

Ὁ δούξ καὶ τὸ ἀνώτατον συμβούλιον εἶχον καταλάβει πᾶς θέσεις τῶν. Ἡ Πορκία ἀνῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐνεχείρισε τῷ δούκι τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Βελλαρίου. Οὗτος ἔγραφεν εἰς τὸν δούκα ὅτι μὴ δυνάμενος ἕνεκεν ἀδιαθεσίας νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ Παδοῦς καὶ

νά ἔλθῃ ὡς συνήγορος τοῦ Ἀντωνίου, ἐπεμπε εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ τὸν δόκτορα Βαλθασάρ (τοῦτο τὸ ὄνομα ἐξέλεξεν ἡ Πορκία) νέον δικηγόρον προικισμένον μὲ μεγάλην εὐφύϊαν καὶ βαθεῖαν κρίσιν.

Ὁ δούξ ἐξέτασε μετὰ περιεργείας τὴν ὠραίαν Πορκίαν, τῆς ὁποίας τὴν κομψότητα δὲν ἐμείου κατ' οὐδὲν ἢ μαύρη τήβεννος καὶ ἡ φενάκη, καὶ τὴν παρουσίασεν εἰς τοὺς δικαστὰς ὡς συνήγορον τοῦ Ἀντωνίου.

Ἡ Πορκία κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὸ βῆμα τῶν δικηγόρων μετὰ τῆς Νερίσσης, ἥτις παρίστα καλῶς τὸ μέρος τοῦ γραφείως. Διεῖδε δὲ ἐντὸς τῶν Βασσάνιον ὄρθιον παρὰ τῷ φίλῳ του καὶ ὀλίγον περαιτέρω τὸν ἀθλιον Συλόκ, μὲ πρόσωπον ἀκτινοβολοῦν ὑπὸ χαρᾶς.

Τέλος ἤρξατο ἡ συζήτησις. Ἡ Πορκία, ἐπικαλεσθεῖσα ὄλον αὐτῆς τὸ θάρρος, ἠγέρθη ὅπως προβῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ὑπεράσπισιν. Στραφεῖσα δὲ πρὸς τὸν Ἰουδαῖον, τῷ εἶπει:

— α Εἶθε σεῖς ὁ Συλόκ;

— Συλόκ εἶναι τὸ ὄνομά μου.

— Ὅσον παράδοξος, ἐπανελάβην αὐτὴ, καὶ ἂν ἦναι ἢ εἰς τὸ δικαστήριον ὑποβληθεῖσα παρ' ὑμῶν αἰτησίαι, ἀναγνωρίζομεν οὐχ' ἦτον τὴν νομιμότητα αὐτῆς. Ἀλλὰ ἐνθυμοῦ Ἰουδαῖε, ὅτι, ἂν καὶ ἡ δικαιοσύνη ἦναι ὑπὲρ σοῦ, οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν θέλει εὐρεῖ τὴν σωτηρίαν του διὰ τῆς αὐστηρᾶς δικαιοσύνης. Ἐρχομαι λοιπὸν νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ ἦσαι ἐπιεικὴς καὶ νὰ μετριάζῃς τὴν ἀπαιτησίαν σου. διότι ἂν ἐπιμείνης, τὸ δικαστήριον τοῦτο τῆς Βενετίας θέλει ὑποχρεωθεῖ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν κατὰ τοῦ ἐμπόρου Ἀντωνίου.

Εἰς ταῦτα ὁ Ἰουδαῖος ἀπήντησεν:

α Τα ἔργα μου ἄς ἐπιπέσουν κατὰ τῆς κεφαλῆς μου! Δὲν ζητῶ τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συμφωνητικοῦ ὃ ὑπέγραψεν ὁ Ἀντώνιος, Δὲν ἐκράτησα τὸν λόγον μου; δὲν ἔδωσα τὰ χρήματά μου; Ἄς ἐκτελέσῃ τώρα καὶ ὁ Ἀντώνιος τὴν ὑποχρέωσίν του! »

Τότε ὁ Βασσάνιος ἐπρότεινε τῷ Ἰουδαίῳ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου νὰ πληρώσῃ τὸ διπλοῦν ἢ καὶ τὸ τετραπλοῦν τῆς δανεισθείσης ποσότητος. Ἄλλ' ὁ Συλόκ ἠρνήθη πάντα συμβιβασμὸν ὁμολογῶν εἰς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἐπεθύμει νὰ κορέσῃ τὸ μῖσος του καὶ ὅτι ἐπέμενε νὰ ποιῆσῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του.

Βλέπων ὁ Βασσάνιος ὅτι δὲ ἠδύνατο νὰ κάμψῃ τὸν

Ἰουδαῖον, ἐπεκαλέσθη τὴν συμπάθειαν τοῦ δικαστηρίου. Ἐξεπλάγη δὲ μεγάλως ὅτε ἡ Πορκία (ἣν δὲν εἶχεν ἀναγνωρίσει), λαμβάνουσα δῆθεν τὸ μέρος τοῦ Συλόκ, ἐπενέβη, λέγουσα ὅτι οὐδεμία δύναμις ἐν Βενετία ἠδύνατο νὰ μεταβάλῃ τὸν νόμον.

Ὁ Συλόκ, ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους τῆς Πορκίας, ὕψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔκραξε. α Δεκούσατέ τον δικασταί! Εἶναι ὁ Δανιὴλ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐπέμψεν νὰ μᾶς κρίνῃ! Ναί εἶναι ὁ ἴδιος Δανιὴλ!

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Συλόκ ἦτον ἀμετάτρεπτος, ἡ Πορκία στραφεῖσα πρὸς τὸν Ἀντώνιον τὸν ἠρώτησεν ἂν ἔγχετι νὰ προσθέσῃ πρὸς ὑπεράσπισίν του, ἄλλως νὰ ἐτοιμασθῇ νὰ παραδώσῃ τὸ στήθος του εἰς τὴν μάχαιραν.

Ὁ δυστυχὴς ἔμπορος εἶδεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ διαφύγῃ τὰς ἄνυχας τοῦ Ἰουδαίου, ὁ ὁποῖος, διψῶν ἐκδικησιν, ἐπερίμενεν ἀνυπομόνως τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου.

Γογγυσμοὶ τότε ἠκούσθησαν εἰς τὸ ἀκροατήριον, πάντες ἠγανάκτησαν διὰ τὴν χαμερπῆ διαγωγὴν τοῦ γέροντος τοκογλύφου. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ βαθείας σιγῆς ἡ Πορκία ἐπανελάβε τὸν λόγον.

α Σοὶ ἀνήκει, εἶπεν, μία λίτρα σαρκὸς τοῦ Ἀντωνίου ὁ νόμος σοὶ τὴν παραχωρεῖ καὶ τὸ δικαστήριον σοὶ τὴν ἐπιδικάζει. »

Καὶ ἐνῶ ὁ Συλόκ, παράφορος ἐν χαρᾶς, ἐπαλλετὴν μάχαιραν καὶ ἠτοίμαζε τὴν πλάστιγγά του, ἡ Πορκία τὸν εἰσαμάτισε, λέγουσα.

α Ὀλίγην ὑπομονὴν! δὲν ἐτελειώσαμεν. Ἐγράφη εἰς τὸ συμβόλαιον νὰ σοὶ παραχωρήσῃ ὁ Ἀντώνιος μίαν λίτραν ἐκ τῆς σαρκὸς του' αἱ ἐκφράσεις εἶναι σαφεῖς καὶ ὀρισμέναι: μίαν λίτραν σαρκὸς: ἐπομένως δὲν ἔχεις δικαίωμα οὔτε ἐπὶ μιᾶς σταγόνας αἵματος.

— Λάβε λοιπὸν ὅ,τι σοὶ ἀνήκει, ἀλλ' ἐὰν ἐνῶ ἀποτέμνεις τὴν σάρκα, κάμῃς σὺ Ἰουδαῖε, νὰ ρεύσῃ μία σταγὼν χριστιανικοῦ αἵματος, οἱ νόμοι τῆς Βενετίας θέλουν σὲ καταδικάσει νὰ χάσῃς τὰς γαίας σου καὶ τὰ ἀγαθὰ σου! »

Ἐπειδὴ ἦτον ἀδύνατον ὁ Συλόκ νὰ κόψῃ τὸ κρέας χωρὶς νὰ χυθῇ καὶ αἷμα, πάντες ἠννόησαν ὅτι ἡ εὐφύϊα τοῦ νεαροῦ δικηγόρου ἐμελλε νὰ σώσῃ τὸν Ἀντώνιον, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιδοκιμασαίαι ἀντήχησαν πανταχόθεν.

Μόνος ὁ Συλόκ ἔτρεμε ὑπὸ λύσσης κατεχόμενος. Μὲ πρόσωπον κατηφές, ἀποτρόπαιον, παρετῆρει τὸ θυ-

μά του τὸ ὅποιον ἐξέφυγεν ἀπὸ τοὺς ὄνυχάς του! Ἄφου τὸ μῖσος του ἐνεπαίχθη, ἀνέζησεν πᾶσα αὐτοῦ ἡ πλεονεξία, καὶ στραφεὶς πρὸς τὸ δικαστήριον ἐδήλωσεν μετὰ ταπεινότητος ὅτι παραδέχεται τώρα τὴν προσφορὰν τοῦ Βασσανίου.

Οὗτος δὲ, παράφορος ἐκ χαρᾶς, ἐπροχώρησε διὰ νὰ τοῦ μετρήσῃ τὰ χρήματα, ἀλλ' ἡ Πορκία σταματήσασα αὐτόν,

« Σιγὰ, εἶπεν' διατί τόση βία; Ἄς ἀποδοθῇ δικαιοσύνη καὶ μόνον δικαιοσύνη. Συλόκ, ἐτοιμάσου νὰ λάβῃς ὅτι σοὶ ἀνήκει. Κόψε τὴν σάρκα, ἐκλεξοῦν τὸ πλησιέστερον εἰς τὴν καρδίαν μέρος, ἀλλ' ἐνθυμοῦ ὅτι καὶ μίαν σταγόνα αἵματος ἐάν χύσῃς, ἐάν κόψῃς ἓνα κόκκον περισσότερο τῆς λίτρας ἣτις σοὶ ἀνήκει ὁ νόμος σοῦ ἀφαιρεῖ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν ζωὴν σου. »

Ὁ Ἰουδαῖος ἔτεινεν ἤδη τὰς χεῖρας πρὸς τὰ βελάντια τοῦ χρυσοῦ τὰ ὅποια τῷ προσέφερον ὁ Βασσανίος, ἀλλ' ὁ δικαστὴς ἀπεφάνθη ὅτι ἐπειδὴ ἐπισήμως διεκήρυξεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὅτι δὲν παραδέχεται τὰ χρήματα ταῦτα, δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ λάβῃ πλέον καὶ ὤφειλε ν' ἀρκεσθῇ εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον τῷ παρέχωρησε τὸ δικαστήριον σύμφωνα μὲ τὴν αἰτήσιν του.

Τοῦ Συλόκ ἡ ὀργὴ δὲν εἶχε πλέον ὄριον, ἐνῶν δὲ ἐξέφερον ὑποκώφους κατάρτας, ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης τοῦ δικαστηρίου,

« Μίαν ἀκόμη στιγμήν, τῷ εἶπεν ἡ Πορκία, εἶναι γραμμένον εἰς τοὺς νόμους τῆς Βενετίας ὅτι ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ξένος τις προσβάλλῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν ζωὴν πολίτου τινος, τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του μεταβαίνει εἰς ἐκεῖνον καθ' οὗ συνώμωσε, τὸ δ' ἕτερον ἡμισυ δημεύεται ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζωὴν τοῦ προσβολέως, αὕτη ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπίεικειαν τοῦ δουλός. Ἀπεδείχθη ἤδη καθαρῶς ὅτι ἐπεβουλεύθης τὴν ζωὴν τοῦ Ἀντωνίου' ὑπόκεισαι λοιπὸν εἰς τὰς ποινὰς τοῦ νόμου! Γονάτισον ἄθλιε καὶ ἐπικαλέσθητι τὴν ἀνωτάτην ἐπιείκειαν! »

Καὶ ὁ Συλόκ προίης κατὰ γῆς, ὠχρὸς καὶ τρέμων δὲν ἐφαίνετο πλέον ἔχων τί ἀνθρώπινον.

Ὁ δοῦξ ἀναστὰς ἀπήγγειλε τὴν ἀπόφασιν: « Διὰ νὰ σοὶ ἀποδείξω, Ἰουδαῖε, τὴν ἐπιείκειαν τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, σοῦ χαρίζω τὴν ζωὴν. Τῆς περιουσίας ὁμῶς τὸ μὲν ἥμισυ ἀνήκει εἰς τὸν Ἀντώνιον, τὸ δ' ἕτερον εἰς τὸ κράτος. »

Ὁ δυστυχὴς τοκογλύφος ἐξουδενισθεὶς ἐκ τῆς ἀπροδοκίτου λύσεως τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἦτο μισότρελλος Παρεδέχθη τὰ ἀποφασισθέντα καὶ ἀπεσύρθη τὸν θάνατον ἐν τῇ ψυχῇ ἔχων.

Πρὶν διαλύσῃ τὴν συνεδρίασιν, ὁ δοῦξ ἀπήγγειλε τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἀγνώστου νέου δικηγόρου, ὅστις κατώρθωσε τόσον ἐπιτηδείως νὰ κάμῃ τὸν Ἰουδαῖον νὰ ὁμολογήσῃ αὐτὸν ἠτητημένον, καὶ προσεκάλεσε τὸν νέον εἰς δεῖπνον ἐν τῷ ἀνακτόρῳ: Ἡ Πορκία ὁμῶς τὴν ὅποιαν ὁ μετεμφισμὸς ἤρχισε νὰ στενοχωρῇ καὶ ν' ἀνησυχῇ, νῦχαρίστησε καὶ ἐζήτησε τὴν ἀδειαν νὰ ἀναχωρήσῃ τὸ ἴδιον ἑσπέρας διὰ τὴν Παδόκην.

Ὅταν ὁ δοῦξ καὶ αἱ γερουσιασταὶ κατέλιπον τὴν αἰθούσαν, ὁ Βασσανίος πλησιάσας τὴν Πορκίαν τὴν παρεκάλει νὰ δεχθῇ τὰ τρισχίλια δουκάτα ὡς ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν. Ἐκείνη ὁμῶς ἠρνήθη πᾶσαν ἀντιμισθίαν καὶ μόνον τὸν παρεκάλεσε νὰ τῇ χάρισῃ τὰς χειρῖδας του ὡς ἐνθύμημα.

Βλέπουσα τότε τὸν δακτύλιον ὃν τῷ εἶχε δώσει τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου των, τῇ ἐπήλθεν κατὰ νοῦν νὰ τὸν δοκιμάσῃ καὶ ἐζήτησεν αὐτόν.

Ὁ Βασσανίος βραδέως ἐθλίβει ἰδὼν ὅτι ὁ νέος δικηγόρος ἐζήτηε τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ. Τῷ ἐζήγησεν, ὅτι ὁ δακτύλιος αὐτὸς ἦτο δῶρον τῆς συζύγου του καὶ ὠρίσθη νὰ μὴν ἐκβάλλῃ αὐτὸν τῆς χειρός του, προσθέσας ὅτι ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ καὶ ἀγοράσῃ τὸν πλουσιώτερον ἐν Βενετίᾳ δακτύλιον καὶ νὰ τοῦ τὸν χάρισῃ, ἐάν ἐπέμενεν νὰ ἔχῃ τοιοῦτον χάριν ἀναμνήσεως.

Εἰς ταῦτα ἡ Πορκία, προσποιουμένη ζωηρὰν δυσμένειαν, ἀπεκρίθη: « Καλὰ, κύριε, γνωρίζω τὰς τοιαύτας προφάσεις. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἐάν ἡ γυνὴ σας ἐγνώριζε πόσον ἡμῖν ἀξία τοῦ δακτυλίου αὐτοῦ, δὲν ἠθελε σὰς κατηγορήσει διότι μοὶ τὸν ἐδώσατε. Σὰς ἀποχαιρετῶ ». Καὶ ἄφησε τὸ ἀνάκτορον ἀκολουθημένη παρὰ τῆς Νερέσσης.

Ὁ Ἀντώνιος εὐρίσκετο εἰς ἀπελπισίαν βλέπων ἀναχωροῦντα οὕτω ἐκεῖνον πρὸς ὃν ὤφειλε τὴν ζωὴν, καὶ παρεκάλεσε τόσον ἐπιμόνως τὸν Βασσανίον, ὥστε οὗτος ἐγχειρίσας τὸν δακτύλιον εἰς τὸν Γρατιανὸν τὸν διέταξε νὰ τρέξῃ νὰ προφθάσῃ τὸν δικηγόρον καὶ νὰ τοῦ τὸν δώσῃ ἐκ μέρους του.

Ὁ πτωχὸς Γρατιανὸς ἐξεπλήρωσε τὴν διαταγὴν ταύταν, ἀλλ' ὁ νεκρὸς γοαφεὺς, ὅστις ἦτον ἡ Νερέσσα, κα-

τώρθωσε νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν δακτύλιον, ὃν κατὰ μίμησιν τῆς δεσποίνης τῆς, τῷ εἶχε δώσει τὴν ἡμέραν τῶν γάμων τῶν.

Καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἡ Πορκία ἀνεπόλει τὰ διάφορα ἐπιείσοδια τῆς ἀξιοσημειώτου ταύτης ἡμέρας, καὶ ἐπληροῦτο χαρᾶς ὑπερμέτρου συλλογιζομένη ὅτι εἰς αὐτὴν ὄφειλεν ὁ Βασάνιος τὴν ζωὴν προσφιλεστάτου φίλου. Οὐδέποτε διὰ τοῦτο ἠσθάνθη ἑαυτὴν εὐτυχέστεραν, οὐδέποτε ἐβλεπε τὰ περίξ αὐτῆς τόσον ἀρμονικά.

Οὕτω ἡ καθαρὰ συνειδήσις εὐρίσκει ἐν ἑαυτῇ τὴν καλλιτέραν ἀμοιβὴν καλλῆς τινός πράξεως.

Φθάσασαί εἰς τὸ μέγαρον αἱ δύο γυναῖκες ἔσπευσαν νὰ ἀποδυθῶσι τὰ ἀνδρικά ἱμάτια τῶν καὶ νὰ περιβληθῶσι τὰ συνήθη αὐτῶν φορέματα καὶ ἐπερίμενον ἀνυπωμῶνας τὴν ἐπιστροφὴν τῶν συζύγων τῶν. Οὗτοι δὲν ἐβράδυνον πολὺ νὰ φθάσουν, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, τὸν ἑποῖον πρῶτην φορὰν ὁ Βασάνιος παρούσασεν εἰς τὴν σύζυγόν του.

Ἐνῶ δὲ αὕτη συνεχαιρέτο τὸν φίλον τοῦ ἀνδρός τῆς διότι διέφυγε τόσον εὐτυχῶς τὸν ἀπειλήσαντα αὐτὸν φοβερὸν κίνδυνον, ἡ Νέρισα καὶ ὁ Γρατιανὸς ἐφιλονεύκουν εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς αἰθούσης.

« Πῶς; ἀπὸ τῶρα φιλονεικίαις, εἶπεν ἡ Πορκία, καὶ διὰ τίνα λόγον;

— Ὡ! δὲν εἶναι τίποτε ἀπῆνησεν ὁ Γρατιανός. Ἡ Νέρισα μού ζητεῖ ἕνα παλὸ δακτυλίδιον τὸ ὅποιον μού εἶχε δωρήσει, φέρον γεγλυμμένον ἐπ' αὐτοῦ συνηθές τι ῥητόν: « Ἀγάπα με καὶ μὴ μ' ἐγκαταλείψης ».

— Καὶ τί σημαίνει ἡ ἀξία ἢ τὸ ῥητόν; ἀνέκραξεν ἡ Νέρισα· σοὶ τὸ ἔδωσα καὶ μοὶ ὠρίσθης νὰ τὸ φυλάξῃς μέγχι τοῦ τάφου.

— Ἔχεις ἀδικον, Γρατιανέ, δὲν ἔπρεπε διὰ τίποτε ἐν τῷ κόσμῳ νὰ χωρισθῆς τοῦ νομικοῦ δακτυλίου σου. Καὶ ἐγὼ ἔδωσα εἰς τὸν σύζυγόν μου κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἀρραβῶνων μας ἕνα δακτύλιον καὶ θ' ἀπελπισθῶ ἂν μάθω ὅτι δὲν ἔχει πλέον αὐτόν.

— Ἀγαπήτη δέσποινα, ἐξηκολούθησεν ὁ Γρατιανός, ἔδωσα τὸν δακτύλιον εἰς τὸν νεαρὸν γραφέα τοῦ δικηγόρου εἰς ὃν ὁ Ἀντώνιος ὀφείλει τὴν ζωὴν καὶ κατὰ τοῦτο ἐμιμήθη τὸ παράδειγμα τοῦ κυρίου μου ὅστις ἔδωκεν καὶ αὐτὸς τὸν δακτύλιόν του εἰς τὸν κύριον Βαλθάσαρ.

Ἡ Πορκία, εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ἐφάνη ζωηρῶς

θλιβομένη. Ἦλεγε τὸν Βασάνιον διότι παρέβη τὸν ὄρκον τοῦ χωρισθῆς δακτυλίου τοιαύτης ἀξίας· Ὁ σύζυγός τῆς ἐζήτηε νὰ τὴν καταπραύνη καὶ τῇ εἶπεν:

« Φιλτάτη Πορκία, προσέφερον εἰς τὸν νέον δικηγόρον, τὸν ὑπερασπισθέντα τόσον ἐπιδειξίως τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἀντωνίου, τρισχίλια δουκάτα· ἀπεποιήθη καὶ μὲ ἐζήτησε τὸν δακτύλιον· εἰς μάτην τῷ εἶπον ὅτι ὠρίσθη εἰς σὲ νὰ μὴ χωρισθῶ τοῦ δακτυλίου τούτου, ἐπέμενε νὰ τὸν λάβῃ καὶ ἐνόμισα ὅτι ὄφειλον νὰ τοῦ τὸν δώσω. Ἄν ἦσθε εἰς τὴν θέσιν μου, δὲν θὰ ἐκάματε τὸ ἴδιον; ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἔσωσε τὴν ζωὴν τοῦ καλλιτέρου φίλου μου;

— Κυρία, προσέθεσεν ὁ Ἀντώνιος, ἄλλοτε ἐγγυηθῆν διὰ τοῦ σώματός μου ὑπὲρ τῆς τύχης τοῦ Βασανίου. Τὸ σῶμα αὐτὸ θὰ ἐβλάπτετο καὶ θὰ κατατρέφετο ἄνευ τῆς παρεμβάσεως ἐκείνου εἰς ὃν ἐσύζυγός σας παρεχώρησε τὸν δακτύλιόν του. Σήμερον πάλιν θέλω ἐγγυηθεῖ διὰ τῆς ψυχῆς μου ὅτι ὁ σύζυγός σας δὲν θέλει παραβεῖ ποτε ἐκουσίως τὸν ὄρκον του.

— Ὁ ἄ ἦσθε ἐγγυητῆς αὐτοῦ, εἶπεν ἡ Πορκία, παρουσιάζουσα τὸν δακτύλιον· δώσατέ του αὐτόν καὶ συστήσατε αὐτῷ νὰ τὸν φυλάττη καλλίτερα εἰς τὸ ἐξῆς:

Τότε ἡ Πορκία τοῖς διηγήθη πῶς ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ τὸ πρόσωπον τοῦ δικηγόρου καὶ ἡ Νέρισα τὸ τοῦ γραφέως. Ἐνοεῖ τις ὅποια ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τοῦ Βασανίου ἅμα ἔμαθεν ὅτι ἡ σύζυγός του διὰ τοῦ θάρρους καὶ τῆς φρονήσεώς τῆς εἶχε σώσει τὸν φίλόν του.

Ἄλλὰ ἡ νεαρὰ δέσποινα εἶχε καὶ ἄλλην καλὴν εἰδησιν νὰ τοῖς διαβιάσῃ. Τὴν αὐτὴν πρωΐαν εἶχε λάβει ἐπιστολὴν εἰδοποιοῦσαν αὐτὴν ὅτι τὰ πλοῖα τοῦ Ἀντωνίου ὡς ἐκ θαύματος διεσώθησαν ἀπὸ τὴν καταγίδα καὶ προσωρμίσθησαν μετὰ τοῦ πλουσίου φορτίου τῶν εἰς τὸν λιμένα τῆς Βενετίας.

Οὕτως λοιπὸν ἡ τύχη, ἀφοῦ ὑπέβαλεν τοὺς δύο φίλους εἰς τρομερὰς βασάνους, ἐμειδία ἐπὶ τέλους εἰς τὸν Ἀντώνιον καὶ Βασάνιον. Ἡ καταδρομὴ τοὺς ἔκαμε νὰ ἐκτιμῆσωσιν τὴν ἀλήθειαν ταύτην· ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν ἄνθρωπον κτήμα καλλίτερον τοῦ ἀληθοῦς φίλου.